

Služebně v NDR.

Tak Potůčkovští už zase mají zadržení. Do pytle ti kluci se ale opravdu nenudí. Jim to v průměru vychází jeden zadržený za deset dnů. Jsem tam jako doma. Už mají zadrženého na rotě no a tak jedu provést výslech zadrženého.

Zima 1963 byla tak jako všechny v Krušných Horách na sních bohatá, tak asi osmdesát cm v lednu, co přijde v únoru, to nikdo neví. Podél signálky jsou najeté lyžnice od hlídek, které provádějí kontrolu nenarušení rádoby kontrolního pásu, no spíše té lyžnice a je kolem desáté hodiny večer. Signálka je vypnutá, vodiče zkratuje sních. Kontrolní hlídka na lyžích postupuje směrem od piketu, kde točila kolem Pechrovy louky, tehdy ještě beze stromů.

Buřtovkami prosvěcují signálku a sních mezi ní a lyžnicí. Ty vole, povídá jeden člen hlídky druhému. Tady snad projel buldozer. Dráty SiSky roztažené, ve sněhu hluboká rýha, jak se někdo protlačoval sněhem. A co je to na drátech? Papírová cedule s nápisem, Das war ich, Werner. „To jsem byl já Werner“. Žádné čekání, žádné prodlení. Pic, červenou, PRORYV. Velitel hlídky vyráží bez povolení z roty po čerstvé stopě, člen za ním. No ani ne za deset minut ZADRŽENÍ. Popisovat to nebudu, žádné střelení, zadržení jen na zvolání. Tak a teď zelenou, proryv zlikvidován.

Teď rychle zpět k lyžnici. A v dálce už je slyšet funění poplachové hlídky. Heslo – Veslo, uf uf. Ještě větvemi zarovnat sních u lyžnice a přesun na rotu. Hochům to jde na lyžích dobře, ale Werner je slitý potem, jak se musí prošlapávat sněhem. Na lyžnici nesmí. Konečně rota. Starej je už na rotě a nasraný, že hlídka opustila trasu. Seřve je, ale na konec je poplácá po zádech, že jako dobrý. A teď šup s tím sígrem do kanclu, hoši si udělají předběžný výslech.

Je po půlnoci, dělám rutinu, Zápis o výslechu zadrženého, nezletilého, patnáctiletého, Wenera. Za hodinu jsem hotov. Vzrušení opadá a rota opět běží svým rytmem. Hlídky ven do terénu, hlídky do postele. Zalehám na izolaci a počkám do rána, nezletilce bude nutno vrátit do NDR.

Je sněžné slunečné ráno, snídaně, sýrosalámová pomazánka, káva, ale ne z kostek. Operační brigády mi zavolá, až dorazí na velitelství velitel brigády. Je třeba domluvit způsob předání zadrženého, neboť velitel brigády je přeshraniční pověřenec, tedy on nebo jím pověřené osoby mohou překračovat hranici. Je to sice jen v rámci území naší brigády a brigády NDR pohraniční policie v Pirně. Hovořím s velitelem, posílá s pověřením kontráše, pojdeme předávat ve dvou. Tak za hodinku dokodrcá Gaz z brigády, tehdy ještě z Karlových Varů. Voláme na GP v Johanngeorgenstatu, nikdo se nehlásí. Volá tam operační, nikdo se nehlásí. Velitel brigády, jděte, zaříd'te, vyříd'te. Dáváme u VR kafo, nakládáme Wenera, eskortu a jdeme na to. Werner má pouta, ale zbraně musí zůstat na rotě. A jedem na nádraží v Potůčkách tam je brána v SiS na kolejích. Eskorta nás pouští, procházíme branou a jsme oba tři v NDR.

Jdeme po kolejích směr nádraží v Johannu. Jaksi to začíná být trochu jiný svět. Koleje jsou sice stejné, ale to okolí, jaksi jinak uspořádané, budovy jaksi jiné. No jdeme s kontrášem a Wenera těsně mezi sebou, zbraně nula, jen ho držíme za pouta. Tak jsme na nádraží. Jdu rovnou tam, kde předpokládám výpravčího. Guten Tag – Dobrý den a tak šprechtím, kdeže je ta služebna pohraniční policie. No vysvětlování veliké, ale to hlavní jsme pochopili. A jdeme. Z nádraží přes most přes říčku, která je na našem území Hraničním potokem a Černým potokem a těsně u hranice se slévají do téhle říčky. Kolem těžební štoly na křižovatku za slévárnou a teď do prudkého kopce serpentunami kolem kostela Českých bratří a stejnojmennou ulicí. To emigrovali Češi „pod obojí“ po prohrané bitvě na Bílé hoře.

Před námi je jakási polokruhová zeď. Přecházíme a z druhé strany, zeď plná kovových nápisů. Na chvílku zastavujeme a čtu - samí padlí a nezvěstní. Na takové městečko, které má něco přes 540 padlých v II. světové, no to je darda! To snad musel zahynout z každé rodiny někdo. Tam nahoře, tam za tím parkem, tam je ta služebna GP. Ještě se ptáme a už jsme tam. Na baráku znak DDR a nápis. No už jsme tu. Tisknu kliku, nic... Zaberu pořádně nic! Zamčeno!

Tak couráme kolen a já poptávám lidi, kdeže bychom našli nějakého policistu. Všichni na nás koukají jako na zjevení. Až od jednoho starého pána se dozvídáme, že by mohl být ten policajt tam v té Jagdwirtschaft - lovecké hospodě, asi tři km daleko a popisuje cestu. A teď babo rad' co. Vrátit se? To bychom byli za neschopné. Jdeme!

A tak tedy jdeme. Cožpak my, my jsme zvyklí chodit podle čáry a v terénu, ale Wernerovi se to jaksi zajídá, moc se mu nechce. Už si uvědomuje v jakém je průseru. Jdeme kolem lesa, ale moc ho na náhorní planině nad Johannem není. No konečně. Zjevně hospoda. Z komínu se kouří. Přicházíme blíže, z hospody se line typicky německý zpěv... spíše řev. Vstupujeme. Zpěv ustal, jak když utne. Bylo by slyšet špendlík spadnout na zem. Už ho vidíme. Policistu. K padesátce. Uniforma rozepnutá, břicho trčí vpřed. Rudá tvář. Všichni mlčí. Začínám směrem k policistovi, že jsme ti a ti a že jdeme předat zadrženého občana NDR.

Konečně chytnul dech a spustil, už se mu to rozleželo v hlavě. A že jako jsme narušili hranici suverénního státu a že nás musí zadržet jako narušitele. Návštěvníci hospody nás obstoupili, abychom nemohli uniknout, zřejmě to byli také pomocníci policie. Tak a teď nastává vysvětlování, že jsme pohraničníci z ČSR a že jsme zadrželi občana NDR a že ho chceme předat orgánům policie a strkám mu před nos pověření hraničního zmocněnce, tedy velitele brigády. Ale z Němců nikdo česky neumí. Tak to zkouším, ať zavolá nadřízené instanci. Němci brblali, brblali, až wachmajstr šel do kuchyně, my za ním, za námi kupa Němců. Telefonuje agresivně, ale agresivita slabne a že jako nadřízený zavolá do Pirny na brigádu. Čekáme. Telefon. Asi to nebyl přímý nadřízený, asi nějaký operační z Pirny. Wachmajstr rudne a rudne ještě víc než ze šnapsu. Po čele mu začínají téct tučné kapky potu. S úlevou pokládá telefon. Stojí. Jak mu v hlavě šrotuje, je slyšet až ven. Asi musel dostat pořádný pojeb z brigády.

Leze to z něj jako z chlupaté deky. Co? Omluva. Jako že byl bdělý (sice ožralý) a že se hluboce omlouvá a zda bychom nehlásili událost nadřízeným. No ale hlavně my se potřebujeme zbavit Wenera, podepsat předávací protokol. No to nám podepisuje, ale je třeba ještě razítko policie. Genossen, dejte si oběd na mě, já tu mám Trabantu, stavíme se pak na služebně a já vás odvezu na hranici. Němci vyměkli, snaží se komunikovat. Co jsme to jedli už nevím, ale asi zvěřinu.

Nasedáme do terénního Traboše, jedem pro razítko a k bráně za nádražím. Auf Wiedersehen - naschledanou. Vyřízeno, zařízeno, můžeme k maminám. Uf.

Podle námětu žijícího příslušníka štábu 3. bPS sepsal Holec Zdeněk.